

## YURT DIŐI YATIRIM ÜLKE PROFİLİ

### A. KOSOVA’DA İŐ ORTAMI

#### 1. İő Ortamı

##### a. İő Ortamına İliŐkin Genel Göstergeler

Ülkeler, ekonomilerinde iş yapılabilirliği arttırmak için çeşitli adımlar atarak tek duraklı hizmet anlayışının benimsenmesi, işlemleri kolaylaştırmak için teknolojinin kullanılması veya asgari sermaye gerekliliğini ortadan kaldırılması gibi birçok farklı reform yapmaktadırlar. Kosova, 2013 yılında asgari sermaye gerekliliğini ve şirket kurulumu sürecinde kayıt ücretini kaldırmış, 2014 yılında da tek duraklı hizmet anlayışını uygulamaya başlamıştır. Yapılan düzenlemeler ile Kosova’da şirket kurulumu süreci oldukça basitleştirilmiştir.

Doing Business 2020 yılı raporuna göre, Kosova’da inşaat yapabilme süreci 237 gün, elektrik temini süreci 36 gün, gayrimenkul tescili sürecinin 32 gün sürmekte olup, Kosova ekonomisinin kredi bilgisi derinliği endeksinde puanı 6, yasal haklar endeksinde puanı ise 11’dir. Raporda, işletmelerin iflas süreçlerinin 2 yıl sürdüğü bilgisi de yer almaktadır. Bahse konu raporda, Kosova, iş yapılabilir ülkeler sıralamasında 57. sırada yer almıştır. Dünya Bankası Doing Business 2020 Raporunda Ülke Sıralamalarına Göre Kosova değerleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Diğer taraftan, Dünya Bankası Business Ready (B-Ready) Raporu’nda Kosova’ya ilişkin bilgi yer almamaktadır.

| Konu                                | 2016 Raporu | 2017 Raporu | 2018 Raporu | 2019 Raporu | 2020 Raporu |
|-------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Genel                               | 64.         | 60.         | 40.         | 44.         | 57.         |
| İş kurma                            | 27.         | 13.         | 10.         | 13.         | 12.         |
| İnşaat izinleri süreci              | 125.        | 129.        | 122.        | 100.        | 160.        |
| Elektrik temini                     | 111.        | 114.        | 106.        | 113.        | 90.         |
| Gayrimenkul tescili                 | 33.         | 33.         | 34.         | 37.         | 37.         |
| Kredi temini                        | 19.         | 20.         | 12.         | 12.         | 15.         |
| Azınlık yatırımcıların korunması    | 62.         | 63.         | 89.         | 95.         | 128.        |
| Vergilerin ödenmesi                 | 77.         | 43.         | 45.         | 44.         | 48.         |
| Sınırlar arası ticaret              | 59.         | 51.         | 48.         | 51.         | 31.         |
| Sözleşmelerin yaptırımı             | 43.         | 44.         | 49.         | 50.         | 53.         |
| İflas konularının sonuçlandırılması | 164.        | 163.        | 49.         | 50.         | 48.         |

*Kaynak: Dünya Bankası*

##### b. Şirket Kurulumuna İliŐkin Mevzuat

###### - Şirket Kurmak

Şirket kaydı, Kosova Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Kosova Şirket Kayıt Ajansı’nda yapılmaktadır. Kosova’da şirket kurma süreci ortalama 5 gün sürmekte,

asgari sermaye beyanı gerekmemekte ve şirket kayıt ajansına herhangi bir ödeme yapılmamaktadır.

Statüleri bakımından değişik türde kurulabilen şirketler aşağıda yer almaktadır:

1. Şahıs Şirketi
2. Genel Ortaklık
3. Limited Ortaklık
4. Limited Şirket
5. Anonim Şirket
6. Yabancı Şirketin Şubesi
7. Yabancı Şirketin Temsilcilik Ofisi
8. Sosyal İşletmeler
9. Kamusal Teşebbüsler
10. Tarım Kooperatifleri

#### - Şube Açmak

Firma yetkilileri Kosova’da sıfırdan şirket kurabilecekleri gibi yurtdışındaki ana firmalarının şubesini de açabilirler. Marka değerini ve gerçekleştirdiği projeleri referans olarak kullanmak isteyen yurtdışı firmalar genellikle şube açmayı tercih etmektedirler. Şayet, yurtdışı firma sahibi başvuru sırasında bizzat mevcut bulunmayacak ise başvuru yapan yetkili kimlik kopyasını ve firma tarafından verilmiş vekâletname belgesini Şirket Kayıt Ajansına sunmak zorundadır.

Kosova’da şube kurulumu için gereken belgeler aşağıda yer almaktadır.

1. Kosova Şirket Kayıt Ajansı “A0” formunun doldurulması.
  2. Yurtdışı firma tarafından Kosova’da şube açılmasına ilişkin karar.
  3. Yetkili/irtibat kişinin atanma kararı ve kimlik belgesi (ID) kopyası.
  4. Kosova’da şubesi açılacak yurtdışı firmanın kayıtlı olduğu ülke makamları tarafınca verilen sertifikanın noterde onaylanmış kopyası (veriliş tarihinden üç aydan eski olmamak şartıyla; Arnavutça, Sırpça veya İngilizce dillerinde değilse noter onaylı tercümesi olmalıdır)
  5. Yurtdışı firma sahibi ve müdürünün pasaport kopyaları.
  6. Yurtdışı firma tüzüğünün kopyası.
- 06/ L - 016 sayılı Ticari Kuruluşlar Yasanın 24.5 maddesine göre yetkili kayıt kişinin onayı.

#### - Temsilcilik Açmak

Kosova’da temsilcilik açmak özel bir süreçle bağlı değildir. Yurtdışı bir firmanın şube açması ile aynı uygulamaya tabidir.

#### - Şirket feshi

Kosova’da şahıs şirketleri hariç diğer tüm şirket türlerinin feshi için öncelikle Kosova’nın yüksek tirajlı gazetelerinden birinde Kosova’nın resmi dilinde gazete sayfasının en

az 1/10'u büyüklüğünde ilanının verilmesi gerekmektedir. İlan verilmesinden itibaren 1 aylık süre zarfında şirket aleyhinde herhangi bir şikâyet başvurusu yapılmaması durumunda şirket yetkilisi, ilgili mahkemeden alacağı hakkında açılan bir davanın bulunmadığına ilişkin kararı ve Kosova Vergi İdaresinden alacağı borcu yoktur kararı ve istenilen diğer belgeler ile birlikte Kosova Şirket Kayıt Ajansına şirket feshine ilişkin başvuruyu yapabilir. Kosova Şirket Kayıt Ajansı, başvuru belgelerini kontrol ettikten sonra şirketin feshine ilişkin kararı alır.

Şahıs şirketinin veya genel ortaklığın feshi için ibraz edilmesi gereken belgeler aşağıda yer almaktadır.

1. D Formunun doldurulması,
2. Şirket sahibinin (sahiplerin) kimlik ve pasaport kopyaları,
3. Şirket faaliyet sertifikasının aslı,
4. Şirket feshine ilişkin Kosova Vergi Dairesinden alınan karar.

Diğer şirket türlerinin feshi için ibraz edilmesi gereken belgeler aşağıda yer almaktadır.

1. D Formunun doldurulması,
2. Kosova'nın yüksek tirajlı gazetelerinden birinde Kosova'nın resmi dilinde gazete sayfasının en az 1/10'u büyüklüğünde ilanının verilmesi,
3. Şirket feshine ilişkin Kosova Vergi Dairesinden alınan karar,
4. Şirketin tasfiye kararı,
5. Tasfiye memurunun atanmasına ilişkin karar,
6. Sermaye varlıkları raporu,
7. Şirket faaliyet sertifikasının aslı,
8. Şirket sahibinin (sahiplerin) kimlik ve pasaport kopyaları,
9. Şirketin gönüllü fesih kararı,
10. Diğer tüm sertifikalar

Yurtdışı şirket şubesinin feshi için ibraz edilmesi gereken belgeler aşağıda yer almaktadır.

1. D Formunun doldurulması,
  2. Kosova'nın yüksek tirajlı gazetelerinden birinde Kosova'nın resmi dilinde gazete sayfasının en az 1/8'i büyüklüğünde ilanının verilmesi,
  3. Şirket feshine ilişkin Kosova Vergi Dairesinden alınan karar,
  4. Şirket faaliyet sertifikasının aslı,
  5. Şirket sahibinin (sahiplerin) kimlik ve pasaport kopyaları,
- Şirketin gönüllü fesih kararı,

### **c. Vergi Uygulamaları**

#### **- Genel**

Kosova Şirket Kayıt Ajansında şirket kurulum işlemi tamamlandıktan sonra ilk yapılması gereken işlemlerden biri de şirket kayıt belgeleriyle birlikte ilgili vergi idaresinden mali/vergi numarası alınmasıdır. Şahıs şirketi, genel ortaklık ve limitet ortaklıklarda sahiplerin tam sorumlulukları bulunmaktadır.

Yıllık cirosu 30.000 Avro'yu aşan şirketler vergi idaresi tarafından kurumsal şirket olarak addedilip otomatik olarak KDV mükellefi şirket statüsü kapsamına alınmakta ve KDV numarasına sahip olmaktadır.

#### - Vergi İdaresi

Kosova Cumhuriyeti'nde şirketlerin denetimi ve vergilerin toplanması Kosova Maliye Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren ve bağımsız bir kurum olarak çalışan Kosova Vergi İdaresince yapılmaktadır. Vergi İdaresi yasalardan aldığı yetkiler ile şirketleri denetler ve gerekli durumlarda cezai işlemler de yapabilir.

Vergi İdaresi, kişisel gelir vergisi, kurumlar vergisi ve katma değer vergisi gibi diğer vergiler üzerine uygulanan tüm yasal mevzuatı uygulama ve denetleme yetkisine sahiptir. Şirket türlerine göre denetim mekanizmalarında da farklılıklar bulunmaktadır. Şirketin devlete borcu bulunması durumunda Vergi İdaresi tarafından şirketin tüm banka hesaplarına ve demirbaşlarına tedbir uygulanabilir.

#### - Beyanname

Zorunlu e-devlet uygulaması nedeniyle Kosova'da kayıtlı tüm şirketler "elektronik" beyanname vermek zorundadırlar. Elektronik beyanname verebilmek için öncelikle Kosova Vergi İdaresi'nde şirket adına hesap açtırılması gerekmekte olup şirket türlerine göre farklı beyannameler düzenlenmektedir. KDV mükellefi olan şirketler KDV beyannamesini her ayın 20'sine kadar beyan etmek zorundadırlar. Şahıs şirketleri gelir vergisini, kurumsal şirketler de kurumlar vergisi üçer aylık olarak beyan etmekle yükümlüdürler.

#### - Muhasebe Kayıtları

İlgili yasa ve yönetmelikler gereği vergi mükellefleri fiziksel veya elektronik ortamda muhasebe kayıtlarını tutmak zorundadır. Vergi idaresi, vergi mükellefinin isteği durumunda kayıtlarını mikrofilm veya diğer kayıt cihazlarında tutmasına izin verebilir ve bu kayıtları fiziksel kayıt olarak kabul edebilir.

Yıllık cirosu 50.000 Avro'yu aşan şirketler, Kosova muhasebe standartlarına uygun bir şekilde kayıt tutmaları zorunludur. Yıllık cirosuna bakılmaksızın tüm vergi mükelleflerinin yıl sonunda envanter kayıtlarını yapması ve en geç gelecek yılın 10 Ocak tarihine kadar ilgili kayıtlarının hazır bulunması gerekmektedir. Vergi mükellefi sahip olduğu mal veya varlığın kaynağını belgelemekle yükümlüdür. Vergi sonrası kayıtlar 3 yıl süreyle saklanmak zorundadır.

Yıllık cirosu 50.000 Avro'yu aşmayan şirketlerin tutması gereken kayıtlar:

- Satın alma defteri.
- Satış defteri.
- Kasa defteri.
- Banka hareketlerinin kayıtlarının bulunduğu banka raporları.
- Kayıt altına alınan kalemlerin belgelerinin kopyaları.
- Mal kayıt defteri.
- Çalışanlar var ise çalışanların çalışma defteri.

Yıllık cirosu 50.000 Avro'yu aşan şirketlerin tutması gereken kayıtlar:

- Satın alma defteri.
- Satış defteri.
- Nakit kasa defteri.
- Ana kayıt defteri.
- Banka hareketlerinin kayıtlarının bulunduğu banka raporları.
- Finansal tablolar ve bilanço.
- Kayıt altına alınan kalemlerin belgelerinin kopyaları.
- Mal kayıt defteri (Stok takibi).
- Çalışanlar var ise çalışanların çalışma defteri.
- Şirketin girdiği sözleşmelerin ve yaptığı yazışmaların kayıtları.

#### - Verginin Hesaplanması

Kosova'da fatura değeri üzerinden temel tüketim mallarında %8, diğer tüm mal ve hizmetlerde ise %18 KDV uygulaması bulunmaktadır.

04/L-101 sayılı Kosova Emeklilik Fonu Yasası'nın 6. maddesi hükmü gereğince emeklilik sigorta primlerinin beyanı ve prim ödemelerinin yapılması (ressam, heykeltıraş gibi kişisel beceri ile gelir elde edenlerin dışında) işverenin sorumluluğunda olup brüt ücret üzerinden % 5'i çalışana ve % 5'i işverene ait olmak üzere hesaplanan % 10'luk toplam prim tutarının, işveren tarafından bütün çalışanlar için her ay beyanname düzenlenmek suretiyle ödenmesi gerekmektedir.

Kosova'da şahıs şirketlerinin her üçer aylık dönemler için brüt ciroları üzerinden ticari mallarda %3 gelir vergisi ve en az 1/3 oranında emeklilik sigorta primi, hizmet sektöründe ise %9 gelir vergisi ve en az 1/3 oranında emeklilik sigorta primi ödemeleri zorunludur. Kurumsal şirketler ise her üçer aylık dönemler için net gelir üzerinden %10 kurumlar vergisini beyan edip ödemekle yükümlüdürler. Ayrıca, kurumsal şirketler her ayın 15'ine kadar bir önceki ayın brüt kira tutarından %9 stopaj vergisini ödemek zorundadırlar.

Kosova'da zorunlu sağlık sigortası yasası yürürlükte olmakla beraber halen uygulamaya geçilmemiştir. Sağlık sigortası uygulamasına başlanması durumunda, brüt ücret üzerinden %3,5 çalışana ve %3,5 işverene ait olmak üzere hesaplanan toplam %7'lik prim tutarının işveren tarafından beyan edilip ödenmesi gerekecektir. Zorunlu sağlık sigortasına ilişkin yasa 23.04.2026 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Meclisi'nde onaylanmıştır. Söz konusu yasa ile Kosova Cumhuriyeti'nin tüm vatandaşları için daha sürdürülebilir ve adil bir sağlık sistemi kurma yolunda önemli bir adım atılmış olup, yasa ile daha istikrarlı bir finansman ve sağlık hizmetlerine daha eşit erişim amaçlanmaktadır. Zorunlu sağlık sigortasının yürürlüğe girişi ve nasıl uygulanacağı konusunda ise önümüzdeki dönemde detaylı mevzuatların ve açıklamaların yapılması beklenmektedir.

İstihdam edilen personel için ücret aralığına göre yıllık gelir vergisi hesaplaması aşağıdadır.

- 0 - 3.000 Avro arası % 0,
- 3.001 - 5.400 Avro arası % 8,
- 5.401 Avro'nun üzeri % 10

- **Amortisman**

Kosova Vergi İdaresi düzenlemelerine göre 1.000 Avro'ya kadar olan demirbaşlar için %100 amortisman uygulanmaktadır. 1.000 Avro'nun üzeri demirbaşlar ve fabrika/işyeri için ise yılda %5, özellikle inşaat alanında faaliyet gösteren şirketlerin büyük iş makineleri için yılda %15, araba ve bilgisayar gibi ürünler için yılda %20 ve büyük yatırım makineleri için de yılda %10 amortisman uygulaması bulunmaktadır.

- **Diğer Hükümler**

Kosova'da faaliyet gösteren şirketlerin nakit ile işlem yapmaları durumunda yazar kasa bulundurmaları zorunludur. Şirketler tarafından düzenlenen 300 Avro'nun üzerindeki faturaların banka aracılığı ile ödenmesi talep edilmektedir.

- **Vergiden Muafiyet**

Kosova vergi yasaları ve düzenlemelerine göre sadece kamu yararı statüsü bulunan dernekler, sivil toplum ve hibe kuruluşları vergiden muaftırlar. Ancak, söz konusu kuruluşlarda istihdam edilen personelin gelir vergisi ve emeklilik sigorta primi beyanının ve ödemesinin kuruluş tarafından gerçekleştirilmesi zorunludur.

- **Diğer Vergiler**

Yukarıda bahsedilen vergiler dışında şirketlerin bağlı bulundukları belediyelere yılda bir defaya mahsus faaliyet alanlarına göre farklı tutarlarda vergi ödemeleri gerekmektedir.

Kosova'da alkollü içkiler, sigara ve diğer tütün ürünleri, otomobil ve akaryakıt gibi ürünlerin bazıları için miktar başına sabit bir tutar bazıları içinse değer üzerinden yüzdelik alınması suretiyle Özel Tüketim Vergisi uygulaması bulunmaktadır.

#### **d. Sosyal Güvenlik Uygulamaları**

Kosova'da emeklilik sistemi halen 03/L-084 ve 04/L-101 sayılı yasalar çerçevesinde bağımsız tüzel kişiliği olan ve kar amacı gütmeyen Kosova Emeklilik Tasarruf Fonu'nu (KETF) tarafından yürütülmektedir. KETF, kişisel hesap fonunda toplanan paraları bireysel emeklilik fonu işleyiş mantığı ile çalıştırmakta olup kişinin tasarrufuna bağlı olarak aylık limitler çerçevesinde emeklinin kullanımına sunmaktadır. Kişinin vefatı halinde biriken prim toplu halde varislerine ödenmektedir.

Kosova Emeklilik Fonu Yasası ile Kosova Kişisel Gelir Vergisi Yasası kapsamındaki işverene ait beyan ve ödeme sorumluluklarının, Kosova Vergi İdaresi uygulamalarında, bir vergi numarası altında tek beyanname kapsamında tek seferde iki ödeme şeklinde yapılandırılmış olması nedeniyle iki yükümlülük birbirine bağlıdır. İşveren, istihdam ettiği personelin brüt maaşından kesinti yaparak her ay kişisel gelir vergilerini ve %5 işveren ve %5 işçi payı olarak toplamda %10 Emeklilik Sigorta Primi ödemesi yapması gerekmektedir.

Bunun dışında, Kosova'da 65 yaşı doldurmuş ve 1999 yılına kadar en az 15 yıl fiilen çalışmış ve primleri yatırılmış kişiler için emekli aylığı uygulaması bulunmakta olup herhangi bir toplu ikramiye ödemesi uygulaması bulunmamaktadır. 65 yaşını doldurmuş olmak kaydıyla

1999 yılına kadar hiç prim yatırmamış veya 15 yıldan az prim yatırmış olan kişiler için ise yaşlılık yardımı adı altında aylık ödeme yapılmaktadır.

## **2. Potansiyel Yatırım Alanları**

Kosova’da son yıllarda tüketim malları ithalatı hızla artmaktadır. Ülke birçok ürün grubunda net ithalatçı durumundadır. Kosova’da yatırım yapmayı düşünen firmalarımız açısından yenilenebilir enerji, mineral ürünler, makine ve elektrikli cihazlar, mobilya, ahşap malzemeler, hazır giyim, ayakkabı, ev tekstili, ilaç ve eczacılık ürünleri, plastik ürünleri, yapı malzemeleri, ambalaj malzemeleri, demir ve çelikten eşya, işlenmiş gıda ve içecek ürünleri, tarım ve hayvancılık, gübre ve zirai ilaçlar, sulama ekipmanları, sera sistemleri sektörlerinin potansiyel arz ettiği değerlendirilmektedir. Ayrıca, ülkede büyüyen sektörlerden olan müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörleri ile yenilenebilir enerji sektörlerinin ülkemiz firmaları tarafından değerlendirilebileceği, özellikle konut, alt yapı projeleri ile sağlık alanına yatırımın firmalarımız için potansiyel arz ettiği düşünülmektedir.

Potansiyel yatırım alanları konusunda, Priştine’de gerçekleştirilecek olan 2030 Akdeniz Oyunları’nın, Kosova-Türkiye arasındaki ekonomik ve kültürel iş birliğini güçlendireceği, Kosova’daki yatırım projelerinin yapımını hızlandıracağı, altyapının geliştirilmesi, stadyumların inşası ve yeni istihdam olanaklarının oluşturulması açısından önemli fırsatlar sunacağı değerlendirilmektedir.

## **B. YABANCI YATIRIM MEVZUATI VE YATIRIM TEŞVİKLERİ**

### **1. Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı**

#### **a. Genel**

Kosova’da yabancı yatırımların korunmasını, geliştirilmesini ve teşvik edilmesini düzenlemek, yabancı yatırımcılara yönelik yatırımlarının korunacağına ilişkin kabul görmüş uluslararası standart ve uygulamalar uyarınca adil bir şekilde muamele göreceklerine ilişkin garanti veren, temel hak ve talimatları sunan 04/L-220 sayılı “Yabancı Yatırımlar Yasası” 09/01/2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yabancı Yatırımlar Yasası ile Kosova Cumhuriyeti, yabancı yatırımcılara ve gerçekleştirecekleri yatırımlarına, yürürlükteki mevzuat uyarınca sürekli koruma, güvenlik sağlanacağını ve vatandaşlık, köken, ikamet yeri, ticari işletmenin kurulma veya kontrol yeri esaslarına bağlı olmaksızın yerli ve yabancı yatırımcılara eşit muamele gösterileceğini temin etmektedir. Yabancı Yatırımlar Yasası, yasal usullere uygun bir şekilde ve tazminat çerçevesinde kamu kullanım çıkarları gibi özel durumlar haricinde, yabancı yatırımların doğrudan veya dolaylı olarak kamulaştırılamayacağını veya bunlara eşdeğer herhangi bir tedbire tabi olamayacağını garanti etmektedir.

## **b. Yabancı Sermayeve Yönelik Kısıtlamalar**

### **i)Yabancıların Gayrimenkul Edinmeleri**

Yabancı uyrukluların Kosova’da şirket kurmaları durumunda şirket üzerinden gayrimenkul edinmeleri mümkün olup, söz konusu gayrimenkuller şirket varlığı olarak kaydedilmektedir.

Diğer taraftan, yabancıların doğrudan gayrimenkul edinmelerini yasaklayan 08/L-013 sayılı yasada 09/02/2022 tarihinde yapılan değişiklikler ile yabancıların mülkiyet edinebilmeleri birkaç koşula bağlanarak kolaylaştırılmıştır.

### **ii)Yabancı Sermayeli Şirketlere Uygulanan Ayrımcılıklar**

Kosova’da yabancı sermayeli şirketler yerli sermayeli şirketler arasında herhangi bir fark bulunmamakta olup yabancı sermayeli şirketlere de ayrımcılık uygulanmamaktadır.

#### **- Şirket Kuruluşunda Ayrımcılık**

Yerli ve yabancı sermayeli şirket kuruluşu aynı düzenlemeye tabidir.

#### **- Vergi Hukukunda Ayrımcılık**

Kosova’da vergi hukukunda ayrımcılık bulunmamaktadır.

#### **- Yabancıların Serbest Dolaşımı**

Sırbistan halen resmi olarak Kosova’yı tanımamaktadır. Bu nedenle, yabancı vatandaşların Sırbistan haricinde diğer ülkelerden Kosova’ya giriş yapmaları halinde Kosova’dan Sırbistan’a geçişleri mümkün olamamaktadır. Sırbistan’dan Kosova’ya giriş yapılması durumunda ise Kosova’dan Sırbistan’a geçilmesi mümkündür. Yabancıların serbest dolaşım hakları bulunmaktadır.

## **2. Yatırım Teşvik Mevzuatı**

Kosova’da yerli ya da yabancı yatırımcılara doğrudan parasal destek veya vergi istisnası sağlayan bir yatırım teşvik mevzuatı hâlihazırda bulunmamaktadır. Bununla birlikte, genç nüfusun yüksek oluşu, düşük işgücü maliyetleri, düşük gelir ve kurumlar vergisi, ülkenin coğrafi konumu ve uygun enerji maliyetleri gibi unsurların yabancı yatırımcılar açısından Kosova’nın cazip bir yatırım ülkesi olduğu Kosovalı yetkililerce ifade edilmektedir.

Kosova Hükümeti, işletmelerin rekabet gücünü artırmak ve çeşitli vergi muafiyetleri sağlamak amacıyla 2017 yılında mali paket adı altında önemli kararları onaylamıştır. Söz konusu mali değişiklikler 1 Ocak 2018 tarihi itibaren yürürlüğe girmiştir.

Mali Paket kapsamında aşağıdaki ürünlerde gümrük vergisi yükümlülüğü kaldırılmıştır:

- 1.1. Üretim sürecinde kullanılan hammaddeler;
- 1.2. Üretim sürecinde kullanılan yarı mamuller;

- 1.3. Üretim alanında üretim amacıyla kullanılan tüm makine hatları;
- 1.4. Bilgi teknolojileri ekipmanları.

Tarım ve hayvancılık alanında ise Kosova Tarım Bakanlığı tarafından uygulanan Tarım ve Kırsal Kalkınma Programı çerçevesinde sağlanan destek ve hibeler bulunmaktadır. Düzenlemelere göre söz konusu destek ve hibelerden sadece Kosova vatandaşları yararlanabilmektedir.

Diğer taraftan, Kosova’da stratejik yatırımlara ortam hazırlanması, kamu yararı ön planda tutularak üretim koşullarının ve standartlarının iyileştirmesi, ekonomik kalkınmanın desteklemesi, halkın yaşam kalitesinin artırması ve çevrenin korunması amaçlanarak hazırlanan Stratejik Yatırımlar Yasası 8 Şubat 2017 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Resmi Gazetesi’nde yayımlanmıştı. Yasa, altyapılı enerji ve madencilik; ulaştırma ve haberleşme; turizm; imalat sanayi; tarım ve gıda sanayi; sağlık; sanayi ve teknoloji (geliştirme) bölgeleri; atık su ve atık yönetimi alanlarını kapsamaktaydı. Ancak, faydalanmak isteyen yatırımcıların 31 Aralık 2020 tarihine kadar başvuru yapmaları gereken Stratejik Yatırım Yasası yeterli yatırım ivmesini oluşturamadan yürürlükten kalkmıştır.

## **C. KOSOVA’DAKİ TÜRK YATIRIMLARI**

### **1. Önde Gelen Yatırımlar ve Sektörler Hakkında Bilgilendirme**

Kosova’da bulunan yatırımcı firmalarımız ağırlıklı olarak; üretim, finans, enerji, inşaat, ulaştırma, depolama, eğitim ve sağlık alanlarında faaliyet göstermektedir.

*Priştine Uluslararası Havalimanı İnşaatı ve İşletmesi:* Kosova’nın en önemli altyapı ihalelerinden biri olan havaalanı inşaatı ihalesini Limak (%90)-Airports de Lyon (%10) ortaklığı kazanmıştır. Projenin toplam yatırım tutarı 169 milyon ABD Doları’dır. Havalimanı 2013 yılının Ekim ayında işletmeye açılmış olup 20 yıl süreyle Ortaklık tarafından işletilecektir.

*İbrahim Rugova Otoyol Projesi:* Kosova’nın en büyük altyapı projelerinden biri olan İbrahim Rugova otoyol projesi inşaatı Enka-Bechtel Konsorsiyumu tarafından 2014 yılında tamamlanmıştır. Kosova – Arnavutluk otoyol projesi ile Kosova ekonomisinin Arnavutluk’un Durrës Limanı yoluyla uluslararası pazarlara ulaşması sağlanmıştır. Söz konusu otoyol aynı zamanda Adriyatik Denizini Batı Avrupa’ya bağlayacak olan 10 numaralı Trans-Avrupa Koridoru’nun bir parçasıdır.

*New Motorway R6, Pristina – Han i Elezit Otoyol Projesi:* Kosova ile Makedonya’yı bağlamak üzere gerçekleştirilen Priştine – Han i Elez otoyol projesi inşaatı ihalesi Enka – Bechtel Konsorsiyumu tarafından alınmış ve 2019 yılı Nisan ayında tamamlanarak hizmete açılmıştır. Toplam 65 km uzunluğundaki otoyol projesinin, Kosova ekonomisinin Makedonya ve Avrupa pazarına açılma sürecinde önemli katkılar sağlayacağı değerlendirilmektedir.

*Kosova Elektrik Tedariki ve Dağıtımı:* 8 Haziran 2012 tarihinde Kosova Elektrik Dağıtımı ve Tedariki Kurumu’nun (KEDS) özelleştirilmesi ihalesini 26,3 milyon Avro’luk teklifi ile Çalık-Limak Ortaklığı kazanmıştır. Konsorsiyum kısa ve orta vadede 300 milyon Avro yatırım taahhüdünde bulunmuştur.

**Rüzgâr Enerji Santrali:** Gürış, rüzgâr enerjisi alanında 32,4 MWh'lik nihai üretim lisansı bulunan bir şirketi 2016 yılında devralmış, inşaat çalışmalarının tamamlanmasıyla Kosova'nın Kamenica kasabasında inşa edilen ilk rüzgâr enerji santrali olan KITKA Rüzgâr Enerjisi Santrali 11 Ekim 2018 tarihinde elektrik üretimine başlamıştır. Projenin yaklaşık yatırım tutarı 73 milyon Avro değerindedir.

**Çalık Renewables:** Çalık Renewables ve devlet alım garantisi lisansına sahip Kosovalı Eurokos enerji şirketi ortaklığında, Kosova'nın Zatriq şehrinde 70 MW'lık kapasite ve 100 milyon Avro değerinde Rüzgar Enerjisi Projesi yatırımı yapılmıştır. Türbin instalasyonu süreci devam etmektedir.

Yukarıda bahsedilen projelerin yanı sıra özelleştirme yoluyla alınan üretim tesisleri ve doğrudan yatırım yapan başarılı Türk firmaları da mevcuttur. Önde gelen Türk yatırımları arasında kauçuk ve kimya sektöründe faaliyet gösteren Newco Balkan L.L.C şirketi iyi bir özelleştirme örneği olarak Kosova ekonomisine ihracat yapmak suretiyle katkı sağlayan firmamızdır. Ayrıca, Kosova'nın Drenas bölgesinde yer alan ve ülkenin en önemli sanayi yatırımı olan NewCo Ferronikel ferronikel üretim tesisi Türk yatırımcısı Yıldırım Holding tarafından 2022 yılı Haziran ayında satın alınmıştır.

Diğer taraftan, Kosova'ya gerek yapısal gerekse sosyal ve ekonomik açıdan katkı sağlayan finans sektöründe Türk Ekonomi Bankası (TEB), Ziraat Bankası ve Arnavutluk merkezli Türk sermayeli Banka Kombetare Tregtare (BKT) Bankası faaliyet göstermektedir.

Sağlık sektöründe ise, Medical Park Hastanesi ve Bahçeci Tüp Bebek Merkezi (Priştine'de), ortopedi alanında Ortomedica Hastanesi (Prizren'de) faaliyet gösteren hastaneler olup; Elab Kosova ise Priştine'de 2 adet, Prizren'de 1 adet şube ile laboratuvar alanında faaliyet göstermektedir.

Gıda sektöründe Kamila Chocolate fabrikası, un üretimi sektöründe MFB International Kosova ve sıvı hijyen ürün üretimi bulunan Atlantik Group, tekstil alanında Simtex Sh.P.K. ve triko üretiminde Texco SH.P.K. Kosova'da üretim yapan ve ihracat gerçekleştiren diğer belli başlı şirketlerdir.

2007 – 2025 dönemi içerisinde doğrudan Türk yatırımlarının yıllara göre dağılımına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

| Yıllar | Milyon Avro |
|--------|-------------|
| 2007   | 5,4         |
| 2008   | 23,8        |
| 2009   | 14,5        |
| 2010   | 4,9         |
| 2011   | 34,7        |
| 2012   | 62,7        |
| 2013   | 91,5        |
| 2014   | 20,0        |
| 2015   | 55,4        |
| 2016   | 42,7        |
| 2017   | 29,5        |
| 2018   | 12,2        |
| 2019   | -31,9       |

|               |              |
|---------------|--------------|
| 2020          | 14,6         |
| 2021          | -38          |
| 2022          | 30,2         |
| 2023          | 63,4         |
| 2024          | 4,6          |
| 2025          | 18,8         |
| <b>TOPLAM</b> | <b>458,9</b> |

*Kaynak: Kosova Merkez Bankası*

Müteahhitlik sektörümüzün ise, Kosova’da üstlendiği projelerin toplam maliyeti yaklaşık 1,520 milyon Avro değerine ulaşmıştır.

### **Kosova’daki Güncel Yatırım Fırsatları**

- Kosova’da Yenilenebilir Enerji
  - Kosova sürdürülebilir ekonomi hususundaki hedeflerin başında, yenilenebilir enerji fırsatları yer almakta olup, bu kapsamda Güneş Enerji santralleri ve Rüzgar Enerjisi Santralleri projeleri öne çıkmaktadır.
    - Güncel olarak, 100 MW’lık Rüzgar Enerjisi İhalesi lansmanı 18 Aralık 2024 tarihinde Kosova Ekonomi Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmiş olup, ön yeterlilik süreci 20 Şubat 2025 tarihinde tamamlanmış olup, kısa listeye kalan firmalar arasında Türkiye’den “Gürış” firması da yer almıştır, ancak ihale süreci henüz tamamlanmamıştır.
- Kosova’nın 2030 Akdeniz Oyunları
  - Kosova’nın 2030 Akdeniz Oyunlarına ev sahipliği yapacak olması nedeniyle önümüzdeki dönemde çeşitli alanlardaki projeler kapsamında ihalelerin açılması beklenmektedir.
  - 2. Yatırımcılar Konferansı (20 Eylül 2024)
    - Kosova’nın 2030 Akdeniz Oyunlarına ev sahipliği yapacak olması dolayısıyla, 20 Eylül 2024 tarihinde “2. Yatırımcılar Konferansı, Priştina 2030” düzenlenmiş olup, şehirde planlanan önemli projeler tanıtılmıştır. Bu kapsamda; "Tregu i Vjetër" (Eski Pazar) projesi ile şehrin tarihî ve kültürel merkezinin canlandırılmasını amaçlamakta, bölgenin turizm potansiyelini artırmaya yönelik bir çalışma olarak öne çıkmakta, "Pallati i Rinisë" (Gençlik Sarayı) projesi ile ticari alanının geliştirilmesi ve şehre yeni ticari fırsatlar kazandırılması planlanmakta, "Parku i Shëndetit dhe Mirëqenies" (Sağlık ve Refah Ekoköyü) projesi ile ise sürdürülebilir yaşam ve sağlıklı toplum modelleri oluşturması hedeflenmektedir.
  - Amerikan Yatırım Konferansı (29 Nisan 2026)
    - 29.04.2026 tarihinde Priştine’de “American Investor Conference” etkinliği düzenlenmiştir. Priştine’nin önümüzdeki dönemdeki “Stratejik Yatırım Projeleri” kapsamında gerçekleştirilen Konferans’ta konuşma gerçekleştiren Priştine Belediye Başkanı Perparim Rama, Priştine’de gerçekleştirilecek 2030 Akdeniz Oyunları’na hazırlık sürecinde yapılması planlanan ve kalkınma projeleri niteliğinde olan “Priştina’nın Stratejik Yatırım Projeleri”ni sunmuş, ardından gerçekleştirilen konuşmalar ve panellerde yatırım projelerinin geleceği hakkında

değerlendirmelerde bulunulmuştur. Hayata geçirilmesi planlanan söz konusu projeler, Türk müteahhitlik sektörü açısından önümüzdeki dönemde önem arz etmekte, yatırımcılara önemli fırsatlar sunacağı değerlendirilmektedir.

- Batı Balkanlar Yatırım Çerçevesi (WBIF) – Batı Balkan Fonu
  - o AB Komisyonu tarafından, Batı Balkanlardaki Altı Ülke için ve 2024-2027 dönemini kapsayacak şekilde oluşturulan Batı Balkanlar Büyüme Planı çerçevesindeki 6 Milyar Avro tutarındaki Reform ve Büyüme Fonu kapsamında kaynak aktarılması planlanmıştır. Batı Balkanlar Büyüme Planı çerçevesindeki bu Fon, 2 milyar Avro hibe ve 4 milyar Avro düşük faizli kredi şeklinde gerçekleşecektir. Bu düzenleme AB Resmi Gazetesi'nde 25 Mayıs 2024 tarihinde yayımlanmasının ardından yürürlüğe girmiştir. Batı Balkan ülkelerinin AB'ye katılım sürecini hızlandırmayı ve sosyo-ekonomik gelişimini desteklemeyi hedeflemektedir. Fonlar, ağırlıklı olarak Batı Balkanlar Yatırım Çerçevesi (WBIF) aracılığıyla altyapı projelerine tahsis edilecektir. Ödemeler, Avrupa Komisyonu tarafından doğrulanan reform gündemlerinin uygulanmasına bağlı olarak yılda iki kez yapılacaktır. Kosova'nın ise, söz konusu Fonun yaklaşık 882 Milyon Evroluk kısmından faydalanması beklenmektedir. Kosova'da söz konusu fon çerçevesinde, 2023-2030 döneminde toplam 882 milyon Avro tutarında bir yatırımın aşağıda sıralanan çeşitli altyapı çalışmalarına ayrılması planlanmaktadır:
    - Altyapı yatırımları: ulaşım, enerji, dijitalleşme alanlarında projeler
    - Demiryolu hatlarının rehabilitasyonu
    - Su ve sanitasyon hizmetlerinin iyileştirilmesi
    - Reformların desteklenmesi: hukukun üstünlüğünün güçlendirilmesi
    - Bölgede rekabetçiliğin artırılması, ab standartlarına uyum
    - Yenilenebilir enerji kapasitesinin artırılması
    - Yeşil ve dijital geçiş: sürdürülebilir kalkınma
  - o Avrupa Birliği (AB), 2023 yılında Kosova'nın kuzeyindeki Sırp çoğunluklu belediyelerde yaşanan gerilimlerin ardından ülkeye yönelik çeşitli tedbirler uygulamaya koymuştu. 18.03.2026 tarihinde ise, AB'nin Kosova'ya yönelik cezai tedbirleri kaldırmasının ardından Kosova'nın toplam 205 milyon Avro tutarında mali destekten faydalanacağı açıklandı. Avrupa Komisyonu yaptığı açıklamada söz konusu fonların serbest bırakılma sürecinin başlatılacağını ve Kosova'nın belirlenmiş projeler kapsamında destek alacağını duyurdu. Komisyonda, mali yardımın 74 milyon Avro'luk kısmı 2021 ve 2022 yıllarındaki IPA programları çerçevesindeki projelere, 131 milyon Avro'luk bölümünün ise Batı Balkanlar Yatırım Çerçevesi (WBIF) kapsamındaki projelere aktarılacağı açıklandı. Avrupa Komisyonu Sözcüsü Anitta Hipper, iç prosedürlerin tamamlanmasının ardından kalan mali yardımın serbest bırakılacağını belirterek, Avrupa Komisyonu ve Avrupa Dış İlişkiler Servisi'nin (EEAS) Kosova kurumlarıyla işbirliğini güçlendireceğini ifade etti. Hipper ayrıca Kosova'dan, AB ile ilgili reformların uygulanmasını hızlandırması ve AB arabuluculuğundaki diyalog kapsamında üstlenilen yükümlülüklerde ilerleme sağlamanın beklendiğini vurguladı. AB'nin süreci yakından izlemeye devam edeceği kaydedildi.

- Arnavutluk Durres – Kosova Priştine “Kırmızı ve Siyah” demir yolu projesinin fizibilite çalışmaları 03.03.2025 tarihinde tamamlanmıştır. Yetkililer tarafından projenin ile ülke ve bölge ekonomisi için en önemli altyapı çalışmalarından biri olacağı vurgulanmıştır. Tahmini 130 km uzunlukta olması ve yaklaşık 700 milyon Avro maliyete sahip olması beklenen projenin Kosova ve Arnavutluk bütçelerinden finanse edilmesi beklenmektedir.

Bu kapsamdaki bu ve benzeri projelerin, Kosova-Türkiye arasındaki işbirliği alanlarının genişlemesi, Türk yatırımcıların ülkede ve bölgede fırsatlar yakalaması açısından oldukça önemli olduğu değerlendirilmektedir.

## 2. Türk Yatırımcıların Karşılaştıkları Sorunlar

Mevzuatta gerekli düzenlemeler bulunmasına karşın henüz oturmuş bir bürokrasisinin bulunmayışı ve denetimsizlik gibi nedenlerden ötürü kamu kurumlarının uygulamalarında özellikle yasal sürelerle riayet hususunda sıkıntılar yaşanabilmektedir.

Kosova Gümrük İdaresinin, Türk menşeli malların değerini, resmi faturada gösterilen değerinden daha yüksek belirleme yönünde temayül sergilemektedir. Türkiye ile Kosova arasındaki istatistiki dış ticaret veri farklılıklarına yansıdığı düşünülen bu durum nedeniyle Türk menşeli ürünler için daha fazla gümrük vergisi ve KDV ödenmesi söz konusu olabilmektedir.

## D. KOSOVA'DAKİ DİĞER ÜLKELERİN YATIRIMLARI (Doğrudan Yabancı Yatırım Verileri)

Kosova'da 2007 – 2025 yılları arasında sekiz binin üzerinde yabancı veya yabancı ortaklı şirket kurulmuştur. 2025 yılı itibariyle Doğrudan Yabancı Yatırım (DYY) miktarı yaklaşık 8 milyar Avro'yu aşmıştır.

2025 yılında, Kosova'da gerçekleştirilen yabancı sermaye yatırımları bir önceki yıla göre yaklaşık % 29,2 artış göstermiştir. Kosova'da yıllara ve sektörlere göre DYY'lar aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

| Kosova'da Yıllara ve Sektörlere göre DYY                                   |                   |       |       |      |      |      |      |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------|-------|-------|------|------|------|------|
| Sektörler                                                                  | Yıllar (Milyon €) |       |       |      |      |      |      |
|                                                                            | 2019              | 2020  | 2021  | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
| Tarım                                                                      | 1,5               | 2,8   | 1,1   | 0,7  | 0,7  | 0,4  | 0,3  |
| Madencilik                                                                 | -6,9              | 29,1  | 1,4   | 18,6 | 22,9 | -2,3 | 16,4 |
| Sanayi                                                                     | 14,2              | -4,6  | -0,4  | 8,9  | 17,2 | 32,0 | 31,9 |
| Enerji                                                                     | 13,5              | 30,0  | -38,8 | 29,5 | 58,5 | -2,7 | 47,6 |
| Su tedariki, kanalizasyon, atık yönetimi                                   | -0,6              | 0,2   | -0,5  | -0,2 | 0,2  | 0,0  | 6,5  |
| İnşaat                                                                     | -17,1             | 11,4  | 16,7  | 26,5 | 11,8 | 6,2  | 8,9  |
| Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı | -6,7              | -8,1  | -4,0  | 17,6 | 16,6 | 0,7  | 42,5 |
| Nakliye ve depolama                                                        | -6,2              | -16,0 | 4,3   | -4,1 | -8,5 | -4,6 | -6,7 |

|                                                   |              |              |              |              |              |                |              |
|---------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|----------------|--------------|
| Konaklama ve yemek hizmeti faaliyetleri           | 1,4          | 1,1          | 0,7          | -4,1         | 0,2          | 0,5            | 0,7          |
| Bilgi ve İletişim                                 | 2,3          | 1,6          | 17,3         | 14,0         | 12,9         | 10,0           | 26,5         |
| Finansal ve sigorta faaliyetleri                  | 13,9         | 85,1         | 24,6         | 51,9         | 176,6        | 143,4          | 124,9        |
| Emlakçılık                                        | 223,8        | 201,1        | 384,0        | 529,5        | 517,1        | 648,6          | 771,3        |
| Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler           | 3,4          | 3,6          | 5,7          | 10,9         | 7,4          | 5,9            | 5,7          |
| İdari ve destek hizmeti faaliyetleri              | 3,7          | 0,8          | 1,4          | 10,7         | -1,0         | -0,5           | 4,7          |
| Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik | 1,7          | 1,1          | 1,1          | 1,5          | 1,5          | 0,7            | 0,3          |
| Eğitim                                            | 1,3          | 1,3          | 1,8          | 2,2          | 1,8          | 0,0            | 0,0          |
| İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri       | 0,6          | 0,3          | 2,7          | 1,2          | 0,7          | 2,5            | 2,8          |
| Sanat, eğlence ve dinlenme                        | 0,5          | -1,0         | 0,1          | 0,6          | 0,6          | 0,0            | 0,7          |
| Diğer hizmet faaliyetleri                         | 2,8          | 1,7          | -1,2         | 1,1          | -1,1         | 1,6            | 1,5          |
| Belirtilmemiş                                     | 7,6          | 3,0          | 2,6          | 14,9         | 4,9          | 5,0            | 8,7          |
| <b>TOPLAM</b>                                     | <b>254,6</b> | <b>345,6</b> | <b>420,7</b> | <b>732,0</b> | <b>840,1</b> | <b>847,4</b>   | <b>1.095</b> |
| <b>2007 – 2025 DYY Genel Toplamı</b>              |              |              |              |              |              | <b>8.049,3</b> |              |

Kaynak: Kosova Merkez Bankası

2025 yılında ülkeye giren doğrudan yabancı sermayenin sektörel bazda %70,4'ü gayrimenkul ve kiralama alanında yapılmıştır. 2007 – 2025 yılları arasında ülkelere göre Kosova'daki Doğrudan Yabancı Yatırım tutarlarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

| Doğrudan Yabancı Yatırımlarda İlk 10 Ülke (Milyon €) |                            |                |               |
|------------------------------------------------------|----------------------------|----------------|---------------|
|                                                      | Ülkeler                    | Milyon (€)     | Genel Pay (%) |
| 1                                                    | Almanya                    | 1.748,9        | 21,7%         |
| 2                                                    | İsviçre                    | 1.499,9        | 18,6%         |
| 3                                                    | A.B.D.                     | 653,7          | 8,1%          |
| 4                                                    | Arnavutluk                 | 637,7          | 7,9%          |
| 5                                                    | Avusturya                  | 561,7          | 6,9%          |
| 6                                                    | Büyük Britanya             | 476,5          | 5,9%          |
| 7                                                    | <b>Türkiye</b>             | <b>458,9</b>   | <b>5,7%</b>   |
| 8                                                    | Slovenya                   | 350,9          | 4,3%          |
| 9                                                    | İtalya                     | 135,3          | 1,6%          |
| 10                                                   | Fransa                     | 112,5          | 1,3%          |
|                                                      | <b>İlk 10 Ülke Toplamı</b> | <b>6.636,3</b> | <b>82,4%</b>  |
|                                                      | <b>Genel Toplam</b>        | <b>8.049,3</b> | <b>100</b>    |

Kaynak: Kosova Merkez Bankası

Tabloda da görüldüğü üzere, Kosova’da en fazla yatırım yapan ülkeler sırasıyla Almanya, İsviçre, ABD, Arnavutluk, Avusturya, Büyük Britanya ve Türkiye’dir.

Yabancı yatırımcılar açısından ülkedeki siyasi rejimin yönetim istikrarı, çatışma riskleri ve siyasi istikrarsızlık riskleri yatırım kararı konusunda önemli faktörlerden biridir. Kosova’da siyasi rejim açısından serbest piyasa ve liberal ekonomiden uzaklaşma riski bulunmamaktadır.

Türkiye 458,9 milyon Avro’luk tutar ile Kosova’daki 7. yatırımcı ülkedir. Kosova Merkez Bankası verilerinin Ticaret Müşavirliğimizce yapılan değerlendirilmesi neticesinde, özellikle Almanya ve İsviçre ve Büyük Britanya’da yaşayan Kosovalıların Kosova’da gayrimenkul alımlarının doğrudan yabancı yatırım olarak değerlendirilmesinin, yatırım tutarlarında bu üç ülkeyi Türkiye’nin önüne taşıdığı anlaşılmaktadır.

## **E. YATIRIMCILAR İÇİN YARARLI BİLGİLER**

### **1. Faydalı Linkler**

#### **T.C. Priştine Büyükelçiliği**

Adres : Ismail Qemajli No:59 Arberia-Priştine

Tel : 00 383 38 226 044

Faks : 00 383 38 226 031

Web : <http://pristine.be.mfa.gov.tr/>

E-mail : [embassy.prishtina@mfa.gov.tr](mailto:embassy.prishtina@mfa.gov.tr)

#### **T.C. Priştine Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği**

Adres : Imzot Nike Prella No:42 Ulpiana-Priştine

Tel : 00 383 38 606 599

Faks : 00 383 38 606 588

E-mail : [pristina@ticaret.gov.tr](mailto:pristina@ticaret.gov.tr)

#### **Kosova Türkiye Ticaret Odası**

Adres : Imzot Nike Prella No:42 Ulpiana / Priştine

Tel : 00 383 38 550 100

Web : [www.kt-to.org](http://www.kt-to.org)

E-mail : [info@kt-to.org](mailto:info@kt-to.org)

#### **Kosova Ekonomi Odası**

Adres : Nëna Terezë Street 20 Priştine

Tel : 00 383 38 224 299

Faks : 00 383 38 180 307

Web : [www.oek-kcc.org](http://www.oek-kcc.org)

E-mail : [info@oek-kcc.org](mailto:info@oek-kcc.org)

#### **Türkiye İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) Kosova Ofisi**

Adres : Edvard Lir No: 4 Arberia Priştine

Tel : 00 383 38 234 454

E-mail : [pristine@tika.gov.tr](mailto:pristine@tika.gov.tr)

**THY Türk Hava Yolları**

Adres : Rr. Fehmi Agani Nr:32 Priştine

Tel : 00 383 38 240 600

00 383 38 240 800

**Kosova Dışişleri ve Diaspora Bakanlığı**

Nena Tereze Hükümet Binası Priştine

Tel : 00 383 38 213 963

Faks : 00 383 38 213 985

Web : <https://mfa-ks.net/>

E-mail : [mfa@rks-gov.net](mailto:mfa@rks-gov.net)

**Kosova Sanayi, Girişimcilik, Ticaret ve İnovasyon Bakanlığı**

Adres : Lagjja e Spitalit, rr."Muharrem Fejza" p.n, Priştine

Tel : 00 383 38 512 059

00 383 38 512 133

Web : <https://mint.rks-gov.net/>

E-mail : [zkip.mti@rks-gov.net](mailto:zkip.mti@rks-gov.net)

**Kosova Ekonomi Bakanlığı**

Adres : Zahir Pajaziti Meydanı Nr. 36 Priştine

Tel : 00 383 38 200 215 05

Web : <https://me.rks-gov.net/>

E-mail : [me.info@rks-gov.net](mailto:me.info@rks-gov.net)

**Kosova Maliye Bakanlığı**

Adres : Mother Teresa Str. Hükümet Binası Priştine

Tel : 00 383 38 200 34 339

Web : <https://mf.rks-gov.net/>

E-mail : [kabineti.mf@rks-gov.net](mailto:kabineti.mf@rks-gov.net)

**Kosova Gençlik ve Spor Bakanlığı**

Adres : Mother Teresa Str. Priştine

Tel : 00 383 38 211 637

Web : [info.mkrs@rks-gov.net](mailto:info.mkrs@rks-gov.net)

E-mail : <https://www.mkrs-ks.org/>

**Kosova Eğitim ve Bilim Bakanlığı**

Adres : Agim Ramadani Priştine

Tel : 00383 38 213 327

Web : <https://masht.rks-gov.net/>

E-mail : [Gezim.Berisha@rks-gov.net](mailto:Gezim.Berisha@rks-gov.net)

**Kosova Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı**

Eski Germija Binası Priştine, 10000

Tel : 00 383 38 200 32 004

Faks : 00 383 38 200 32 041

Web : <https://www.mit-ks.net/>

E-mail : [mi.info@rks-gov.net](mailto:mi.info@rks-gov.net)

**Kosova Gümrük İdaresi**

Adres : Prishtinë, Kosovë  
Tel : 00 383 38 548 788 -540 350  
Faks : 00 383 38 542 411- 542 065  
Web : <https://dogana.rks-gov.net/>  
E-mail : [info@dogana-rks.net](mailto:info@dogana-rks.net)

**Kosova İstatistik Ajansı**

Adres : Zenel Salihu No: 4 Priştine  
Tel : 00 383 38 200 31 129  
Web : <http://ask.rks-gov.net/>  
E-mail : [infoask@rks-gov.net](mailto:infoask@rks-gov.net)

**Kosova Yatırım Teşvik Ajansı**

Adres : Lagjja e Spitalit, rr."Muharrem Fejza" p.n, Priştine  
Tel/Faks: 00 383 38 200 36 542  
Web : <https://kiesa.rks-gov.net/>  
E-mail : [info.kiesa@rks-gov.net](mailto:info.kiesa@rks-gov.net)

**Kamu İhale Düzenleme Komisyonu**

Adres :Ndertesa e ish Germise Zona B Priştine  
Tel : 00 383 38 213 709  
Web : <https://e-prokurimi.rks-gov.net/>  
E-mail : [rregullat.krpp@rks-gov.net](mailto:rregullat.krpp@rks-gov.net)

**Dünya Bankası Kosova Ofisi**

Adres : Rr. Prishtine – Fushe Kosove / Priştine  
Tel : 00 383 38 224 454  
Faks : 00 383 38 224 452  
Web : <https://www.worldbank.org/en/country/kosovo>  
E-mail : [pic-kosovo@worldbank.org](mailto:pic-kosovo@worldbank.org)

**Uluslararası Finans Kurumu IFC Kosova Ofisi**

Adres : Rr.Lidhja e Pejës No 177, Priştine  
Tel : 00 383 38 224 454  
Web : <https://www.ifc.org/en/contact-directory>  
E-mail : [rmustafa@ifc.org](mailto:rmustafa@ifc.org)

**Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası EBRD Kosova Ofisi**

Adres : Rr. Prishtinë - Fushë Kosovë, Priştine  
Tel : 00 383 38 242 07000  
Web : <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/where-we-invest/kosovo.html>

**Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (OSCE)**

Tel : 00 383 38 500 162; 240 100  
Faks : 00 383 38 240 711

## 2. Ulaşılabilecek Hukuki & Mali Danışmanlık Şirket ve Bürolarına İlişkin Bilgiler

### **AFAM GROUP**

Adres : “28 Nentori” BB 1/2 H-III /11, 10000 Prishtine, Kosova

Tel : 00383 38 748 574

Cep T. : 00383 49 198 780

E-posta: masarpllana@afamgroup-ks.com

### **Baker Tilly Kosovo**

Adres : Rruga Sejdi Kryeziu, 5, Lagjia Pejton, 10000 Prishtine, Kosova

Tel : 00383 38 226 942

Cep T. : 00383 49 556 575

E-posta: leke.musa@bakertillykosovo.com

E-posta: arta.xhema@bakertillykosovo.com

### **BOGA**

Adres : Nene Tereza str. Entry 30, No.5 Prishtine, Kosova

Tel : 00383 38 223152

Faks : 00383 38 223153

Cep T. : 00383 44 200 284

E-posta: boga@bogalaw.com

### **Connect-Kos**

Adres: Ukshin Hoti str. 10000 Pristina, Kosova

Cep T. : 00383 48 151 905

E-posta: info@connect-kos.com

### **Deloitte**

Tel : 00383 38 760 300

Faks : 00383 38 760 350

E-posta: kosova@deloitteCE.com

### **Financial Consultant**

Adres : Farkataret, No:21, Prizren, Kosova

Tel : 00383 44 301 807

00383 49 301 807

E-posta: omerpinduk@fc-ks.com

pindukomer@gmail.com

Web : www.fc-ks.com

### **KAF Goup**

Adres : Ulpianë C2 Hyrja III Nr.6 Prishtine, Kosova

Tel : 00383 38 550 608

Cep T. : 00383 44 226 940

E-posta: nexhit@gmail.com

**Kalo&Associates Attorneys at Law**

Adres : Qyteza Pejton, Str. Mujo Ulqinaku 5/1 Prishtine, Kosova

Tel : 00383 38 225 674

00383 38 225 798

E-posta: pristina@kalo-attorneys.com

**KLG – Kosova Legal Group**

Tel : 00383 38 221 333

Faks : 00383 44 122 021

E-posta: info@klg-ks.com

**Lex Business SH.P.K**

Adres : RR. Rexhep Luci, H-13, Nr.4.10000 Prishtinë

Tel : 00383 49 173 073

00383 44 404 818

E-posta: vjosa.shkodra@lex-business.net

Web : www.lex-business.net

**Pallaska&Associates L.L.C**

Adres: Bulevardi Nëna Terezë No. 47/5

10000 Prishtina, Kosovo

Tel :0038338244888

Fax :0038338244887

E-mail: info@pallaska-associates.org

Web : www.pallaska-associates.org

**Practical Accounting Center**

Tel: 00383 49 283 396

Adres: Rr. Anton Cena, Prishtine

Website: www.pacconsulting-ks.com

E-posta: pacconsultingshp@gmail.com

**PwC Kosovo**

Adres : Mujo Ulqinaku No.5 Apt4, Qyteza Pejton, Prishtine, Kosova

Tel : 00383 38 722 555

Cep T. : 00383 49 714 666

E-posta: grese.rexhepi@al.pwc.com

**Vala Counsolting**

Adres : Boulevard Bill Clinton Bl. 5/H1 no.1, Prishtine 10000, Kosovo

Tel : 00383 44 160 030

00383 38 555 236

E-posta: Ariana.rozhaja@valaconsulting-ks.com

**Avni Mehmedi**

Tel: 00383 44 230 206

E-mail: top-pr06@hotmail.com

**Virtyt Ibrahimaga (Avukat)**

Tel : 00383 38 222 773  
Faks : 00383 38 222 709  
Cep T. : 00383 44 166 633  
E-posta: [virtyt.ibrahimaga@lawfirm-vi.com](mailto:virtyt.ibrahimaga@lawfirm-vi.com)

**Elvane Gjini (Avukat)**

Adres : Rr. De Rada Nr.2 Prizren, Kosova  
Cep T. : 00383 44 186712  
E-posta: [elvane.gjini@hotmail.com](mailto:elvane.gjini@hotmail.com)

**Arlinda Haziri (Avukat)**

Adres: Rr. Reçakut Llam B K-1  
Cep T. : 00383 49 952 582  
E-posta: [arlindahaziri17@gmail.com](mailto:arlindahaziri17@gmail.com)

**Naim Sipahiu (Avukat)**

Adres : Terminali Doganor Prishtine  
Cep T : 00383 49 329 881  
E-posta: [naim@spahiu-assoc.com](mailto:naim@spahiu-assoc.com)

**Türkçe Bilen Avukatlar****Aliriza Beshi**

Adres: Rr. Nazmi Ferati nr. 1, Prizren  
Cep T: 00383 44 140 158  
E-posta: [avokat.abeshi@hotmail.com](mailto:avokat.abeshi@hotmail.com)

**Durim Nevzati**

Adres: Rr. Tahir Sinani K 2, lok. 1, Prizren  
Cep T: 00383 45 207 163  
E-posta: [durim@nevzati.com](mailto:durim@nevzati.com)

**Erdin Thana**

Adres: Rr. Ukë Bytyqi Llam.IV/4, nr.45, Prizren  
Cep T: 00383 44 143 954  
E-posta: [erdinthana@gmail.com](mailto:erdinthana@gmail.com)

**Faik Miftari**

Adres: Rr. Mbreti Zog nr.23, Prizren  
Cep T: 00383 44 140 209  
E-posta: [faikmiftari63@yahoo.com](mailto:faikmiftari63@yahoo.com)

**Fatmir Jëlliçi**

Adres: Rr. Jeronim De Rada nr.14, Prizren  
Cep T: 00383 44 818 449  
E-posta: [fatmirjelliqi@hotmail.com](mailto:fatmirjelliqi@hotmail.com)

**Fillim Skoro**

Adres: Rr. Asdreni nr.4, Prizren  
Cep T: 00383 44 654 820  
E-posta: [fillimskoro@hotmail.com](mailto:fillimskoro@hotmail.com)

**Fitim Shporta**

Adres: Rr. Remzi Ademi nr.113  
Cep T: 00383 44 717 199  
E-posta: [fitimshporta@gmail.com](mailto:fitimshporta@gmail.com)

**Hazër Susuri**

Adres: Rr. Ibrahim Lutfiu nr.12, Prizren  
Cep T: 00383 44 131 117  
E-posta: [hazersusuri@hotmail.com](mailto:hazersusuri@hotmail.com)

**İskender Muzbeg**

Adres : Rr. “Jonit” Nr.44 Prizren, Kosova  
Cep T. : 00383 44 119 576  
E-posta: [imuzbeg@hotmail.com](mailto:imuzbeg@hotmail.com)

**Visar Haxhibeqiri**

**Adresa:** Rr. Rexhep Luci nr.20/9-1, Priştine  
Cep T: 00383 49 878 728  
E-posta: [visar.haxhibeqiri@gmail.com](mailto:visar.haxhibeqiri@gmail.com)

**Visar Ostrozubi**

Adres: Rr. Wiliam Walker nr.17, Prizren  
Cep T: 00383 44 122 256  
E-posta: [visar.ostrozubi@yahoo.com](mailto:visar.ostrozubi@yahoo.com)

**Yll Kaçamaku**

Adres: Rr. Bajo Topulli nr.11, Prizren  
Cep T: 00383 44 341 135  
E-posta: [yll.kacamaku@gmail.com](mailto:yll.kacamaku@gmail.com)